

(HSHA)

Nr. 4304 / D.R.P.

Data 24-05-2006

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE
CABINET MINISTRU

Apolodor 17, Busurești, 70663

Tel.: 319.97.43 Fax: 312 16 30

Nr. 51660/24.05.2006

GUVERNUL ROMÂNIEI

DEPARTAMENTUL PENTRU RELATIA CU PARLAMENTUL

Domnului ministru interimar MIHAI ALEXANDRU VOICU

Referitor la întrebarea formulată de domnul deputat **Horia Victor Toma**, înregistrată la Camera Deputaților cu **nr.1484A/2006**, vă comunicăm mai jos măsurile întreprinse de Autoritatea Națională a Vămirilor în lupta împotriva corupției în anii 2005 și 2006.

În aplicarea sarcinilor stabilite de către Executiv prin programul de guvernare și a cerințelor Uniunii Europene privind îndeplinirea măsurilor prevăzute la Capitolul 24-Justiție și Afaceri Interne și la Capitolul 25-Uniune Vamală, la nivelul Autorității Naționale a Vămirilor (ANV) a fost inițiat și realizat un set de măsuri având ca obiective principale recuperarea întârzierilor în realizarea angajamentelor asumate în procesul de integrare europeană, îmbunătățirea mediului de afaceri, prin fluidizarea procesului de vamuire și diminuarea drastică a fenomenului de corupție.

Astfel, în ceea ce privește combaterea corupției, a fost adoptată, cu consultarea consilierul anticorupție al Primului Ministru, domnul Tom McGoona (Marea Britanie), *Strategia anticorupție a Autorității Naționale a Vămirilor pe perioada 2005-2007*, la elaborarea căreia s-a pornit de la realitățile existente și de la percepția corupției în sistemul vamal, la momentul decembrie 2004.

Strategia anticorupție a Autorității Naționale a Vămirilor a urmărit în principal 2 tipuri de măsuri:

- I. Măsuri legislative
- II. Măsuri administrative

I. Măsuri legislative

-În baza Ordonanței 8/2005, Autoritatea Națională a Vămirilor a trecut în structura Ministerului Finanțelor Publice, respectiv în subordinea directă a Agenției Naționale de Administrare Fiscală, măsură merită a asigura cadrul necesar unei mai bune coerențe și

eficiențe în colectarea și administrarea veniturilor la bugetul de stat, precum și armonizarea procedurilor fiscale;

-Elaborarea noii structuri de organizare și funcționare a ANV, promovată prin H.G. 165/03.03.2005, prin care s-a urmărit atât compatibilizarea cu structurile administrațiilor vamale comunitare, cât și armonizarea cu recomandările Comisiei Europene pentru derularea programelor de cooperare, asigurându-se în același timp și implementarea principiilor comunitare privind transparența actului managerial, descentralizarea deciziei și consolidarea structurii necesare verificării sesizărilor privind actele de corupție;

-Inițierea Legii nr. 159/2005 privind Tariful Vamal Integrat Român (TARIR). Prin acest instrument tehnic, publicat pe internet, s-a creat în premieră oportunitatea ca atât agenții economici, comisionarii vamali, cât și lucrătorii vamali să fie informați cu exactitate asupra tuturor obligațiilor ce le revin în cadrul procesului de vămuire. Aceste obligații sunt detaliate din punct de vedere al nivelului de taxare, al întregului ansamblu de măsuri netarifare și a setului de documente necesare a fi prezentate pentru toate categoriile de mărfuri (coduri tarifare) care pot face obiectul vămuirii la import și export. Efectul principal al acestui instrument este asigurarea aplicării unitare a reglementarilor vamale pe tot cuprinsul teritoriului vamal român eliminând practic posibilitățile de "hărțuire" a agenților economici de către lucrătorii vamali în cadrul procesului de vămuire;

-Inițierea HG nr. 287/07.04.2005 *privind procedura aplicabilă în cazurile în care este necesară o amânare a determinării definitive a valorii în vamă*, prin care s-a înlocuit H.G. 788/2001, act normativ a cărui aplicare a avut ca efect subevaluarea mărfurilor în vamă la un nivel fără precedent, cu efecte deosebit de grave atât asupra încasărilor către bugetul de stat, cât și asupra producătorilor interni și a mediului concurențial. În vederea aplicării în mod uniform și nediscriminatoriu a prevederilor H.G. 287/2005 pe întreg teritoriul național, ANV a procedat la emiterea Ordinului Circular nr. 1/21.04.2005 prin care s-au aprobat instrucțiuni de aplicare specifice, care au permis lucrătorilor vamali să utilizeze instrumentele necesare pentru controlul și verificarea corectitudinii declarării mărfurilor la valoarea reală a acestora în momentul introducerii în circuitul economic în vederea combaterii fenomenului de subevaluare. Dacă în perioada anilor 2001-2004 valoarea în vamă medie a unui container de mărfuri cu produse textile/confecții/ încălțăminte era de cca. 5.000 \$/container, astăzi valoarea medie este de cca. 18.000-20.000 \$/container. De asemenea, în cazul mărfurilor originare din zona asiatică, transportate cu mijloace auto, valoarea medie pentru determinarea drepturilor de import a crescut de cca. 5-7 ori în funcție de specificul mărfurilor. Prin această majorare a bazei de impozitare s-a realizat o creștere cu cca. 20% a încasărilor de taxe vamale;

-Au fost înființate "culoare verzi", pentru tranzitul mijloacelor de transport rutiere care circulă sub acoperirea Convenției TIR, sistem care presupune proceduri simplificate de vămuire la frontierele cu Bulgaria și Ungaria cu un efect direct asupra fluidizării traficului și în reducerea timpilor de așteptare;

-Rescrierea normelor privind procedurile simplificate de vămuire în scopul lărgirii accesului agenților economici la avantajele oferite de sistemele moderne europene de vămuire. Prin aplicarea acestor norme s-a reușit o mai bună fluidizare a traficului prin eliminarea timpilor de așteptare, o debirocratizare a formalităților de vămuire și control, precum și o diminuare corespunzătoare a posibilităților de corupție prin eliminarea contactului direct dintre agenții economici și comisionarii în vamă, pe de o parte și lucrătorii vamali, pe de altă parte. Generalizarea acestor proceduri simplificate de vămuire nu a presupus o scădere a calității controlului vamal asupra mărfurilor care fac obiectul acestor operațiuni având în vedere că, în conformitate cu alinierea la standardele europene în materie, s-a pus un accent semnificativ pe activitatea de control ulterior desfășurată la sediul firmelor. Aplicarea normelor privind procedurile simplificate de vămuire a fost continuată și în cursul anului 2006, ajungându-se ca aproximativ 40% din operațiunile vamale să fie derulate fără intervenția lucrătorilor vamali;

-Au fost elaborate noimele unitare de structură pentru înființarea și funcționarea punctelor vamale din subordinea birourilor vamale urmărindu-se introducerea unor criterii obiective și a unor standarde clare și riguroase de organizare și funcționare în măsură să elimine evaluările subiective generatoare de corupție în cadrul procesului de autorizare a acestora;

-A fost modificat cadrul legal pentru a permite vămuirea unor categorii de mărfuri perisabile (legume și fructe) în mai multe locații de pe raza municipiului București. Această măsură a avut ca efecte imediate reducerea corupției generate de monopolul vămuirii acestor mărfuri într-un singur loc și oportunitatea realizării de controale pe linia combaterii traficului de droguri în condiții mai greu predicibile de către cei implicați;

-Având în vedere ca activitatea de vămuire la nivelul municipiului București deține ponderea de cca. 45% din totalul operațiunilor de vămuire din țara noastră s-a impus efectuarea unei analize atente a modului de organizare a activității acestuia, prilej cu care s-a dispus reorganizarea punctelor vamale din subordinea birourilor vamale. Această măsură a contribuit la reducerea distanțelor dintre birourile vamale și punctele de lucru, utilizarea rațională a personalului vamal prin reorganizarea fluxurilor și condițiilor de vămuire, cu consecințe imediate în eficientizarea actului decizional în materie de supraveghere vamală;

Ca măsuri generale care au contribuit prin efecte indirecte asupra integrității personalului vamal, în scopul descentralizării și debirocratizării activității din sistemul vamal, s-au inventariat și modificat normele din legislația secundară urmărindu-se în principal deplasarea competenței de autorizare/aprobare/ avizare de la nivel central sau regional la nivelul birourilor vamale, în ceea ce privește scutiile de la garantarea datoriei vamale, autorizarea la nivelul accesului la regimul TIR, eliberarea autorizației de exportator autorizat, etc.. Principalii beneficiari ai acestor măsuri au fost operatorii economici care își desfășoară activitatea în sistem *lohn* a căror pondere în exporturile românești este substanțială.

Data fiind importanța combaterii intrărilor de mărfuri contrafăcute pe teritoriul vamal național s-a depus proiectul de modificare a Legii 202/2000 și al normelor de aplicare, privind unele măsuri pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală în cadrul operațiunilor de vămuire. Prin acest demers se are în vedere reglementarea procedurilor de intervenție în situația derulării operațiunilor vamale cu mărfuri pirat și de respectare a drepturilor de proprietate intelectuală legate de actul de comerț, în deplină conformitate cu reglementările comunitare din acest domeniu. Astfel se pune la dispoziția lucrătorilor vamali un instrument legislativ mai eficient pentru combaterea importului de mărfuri contrafăcute.

În scopul asigurării unui control mai riguros al agenților economici care se sustrag de la plata impozitelor și taxelor datorate bugetului de stat, atât în momentul vămuirii, cât și ulterior s-a elaborat un proiect de act normativ privind utilizarea bazei de date a agenților economici aflați în evidență specială (*inactivi fiscal*) în procesul de vămuire, procedură care va permite blocarea operațiunilor de vămuire pentru cei care vor figura în această bază de date.

În Monitorul Oficial nr.350/19.04.2006 a fost publicată Legea nr.86/2006 privind **Codul vamal al României**, urmând ca în termenul prevăzut de lege să intre în vigoare și **Regulamentul de aplicare** a acestuia, în completă armonizare cu codul vamal comunitar și cu reglementările specifice. Elaborarea proiectelor codului vamal și regulamentului de aplicare a acestuia s-a făcut concomitent cu inventarierea tuturor diferențelor dintre prevederile actualului cadru legislativ vamal național și a celui comunitar, precum și prin evaluarea cadrului normativ general, în vederea stabilirii atât a necesarului de modificat în legislația specifică autorității vamale, cât și a efectuării demersurilor necesare pentru modificarea altor acte normative.

II. Măsuri privind întărirea capacității administrative

A. Pregătirea profesională

O primă măsură luată la începutul anului 2005 a fost elaborarea Strategiei revizuite a Autorității Naționale a Vămirilor privind dezvoltarea resurselor umane. Noua strategie a fost concentrată pe obiective care vizează lansarea de acțiuni concrete în anii 2005 și 2006. Astfel, a fost elaborat un plan de pregătire profesională care se derulează prin Școala de Finanțe Publice și Vămi, destinat personalului vamal, în vederea aplicării în mod uniform a reglementărilor vamale.

Programele de pregătire profesională interinstituționale au vizat schimburi de experiență între funcționarii publici ai instituției vamale și ai altor instituții în scopul dezvoltării unei colaborări și cooperări ulterioare. În acest sens au fost organizate cursuri de Agenția Națională de Control al Exporturilor, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, Ministerul Justiției, Ministerul Administrației și Internelor, etc.

Programele specifice de pregătire profesională au inclus cursurile de specializare și perfecționare urmate de funcționarii din cadrul sistemului vamal la Institutul Național de Administrație, Institutul European, precum și la alte

instituții care furnizează instruire pe teme, cum ar fi: comunicare internă și externă, tehnici de negociere, managementul resurselor umane și integrare europeană.

Programele cu asistență externă au inclus teme de larg interes și de mare utilitate pentru munca specifică din vămi, realizându-se astfel o îmbunătățire a nivelului de cunoștințe profesionale a lucrătorilor vamali participanți. Pregătirea a vizat aderarea la Convenția CIS, originea mărfurilor, noul sistem computerizat de tranzit (NCTS), politica agricolă comună (PAC), laboratoarele vamale, analiză de risc - managementul riscului, mărfuri contrafăcute și pirat.

De asemenea, cu sprijinul consilierului anticorupție al Primului Ministru, domnul Tom McGroona (Marea Britanie), personalul structurii de control intern (Serviciul Verificări Interne) a participat la cursuri și seminarii având ca obiect prevenirea și combaterea corupției în rândul personalului vamal.

B. Lupta împotriva corupției

-Prin Ordinul Vicepreședintelui ANAF nr.789/29.04.2005 a fost aprobată Strategia anticorupție a Autorității Naționale a Vămilelor pe perioada 2005-2007 și Planul de acțiune împotriva corupției pe anul 2005;

-A fost elaborată o nouă Metodologie de lucru privind activitățile specifice Serviciului Verificări Interne, aprobată prin Ordinul Vicepreședintelui ANAF nr.1396/31.05.2005;

-A fost consolidată capacitatea de investigare a Serviciului Verificări Interne prin înființarea Compartimentului Verificări Interne în cadrul direcțiilor regionale vamale, cu aceleași sarcini și atribuții ca și structura de control intern de la nivel central;

-A fost modificat Ordinul privind obligativitatea declarării și consemnării sumelor de bani de către personalul birourilor vamale, în prezent fiind în vigoare Ordinul Vicepreședintelui ANAF nr.6733/ 01.09.2005, care prevede obligativitatea declarării sumelor de bani la intrarea în serviciu pentru personalul vamal din cadrul birourilor vamale și pentru personalul din Compartimentul Echipe Mobile și din Compartimentul Control Ulterior și Investigații Fraudă Vamală Comercială din cadrul Serviciilor Supraveghere și Control Vamal. Acest ordin interzice deținerea în timpul serviciului a oricăror sume în valută;

-A fost aprobat, prin Ordinul Vicepreședintelui ANAF nr.6582/ 22.08.2005, un nou Cod de conduită al funcționarului public din cadrul autorității vamale, prevederile acestuia fiind armonizate cu cele ale Codului de conduită al funcționarului public, aprobat prin Legea nr.7/2004;

-A fost asigurată monitorizarea modului de respectare a Codului de conduită și verificarea afișării acestuia la birourile vamale și la punctele de lucru și punerea la dispoziția publicului a formularului de plângere, precum și afișarea posterelor pentru avertizarea cetățenilor referitoare la obligațiile personalului vamal;

-Au fost continuate măsurile de încurajare a participării publicului la semnalarea și depistarea faptelor de corupție în rândul lucrătorilor vamali, prin punerea la dispoziția cetățenilor, în mod gratuit, a formularului de „Plângere pentru nerespectarea Codului de conduită al funcționarului public din cadrul autorității vamale”;

-A fost informat publicul cu privire la existența și posibilitatea utilizării formularului de plângere prin afișarea acestuia la toate punctele de lucru, alături de informația privind numărul de telefon al liniei gratuite (tel verde) - 0800080880- la care se pot adresa conducerii administrației vamale sugestiile, reclamațiile și neregulile semnalate de public;

-Au fost prelucrate cazurile de corupție în interiorul administrației vamale prin organizarea unor reuniuni de informare a personalului vamal și au fost mediatizate în afara instituției cazurile de corupție și măsurile dispuse de autoritatea vamală;

-În primele luni ale anului 2005, după introducerea noului model al formularului de declarație de avere și a conflictului de interese pentru demnitari și funcționari publici, personalul vamal a completat noul model de declarație de avere, toate declarațiile de avere fiind afișate pe adresa de internet a autorității vamale;

-Au fost organizate întâlniri între conducerea Autorității Naționale a Vămirilor și reprezentanți ai asociațiilor neguvernamentale și ai comunității oamenilor de afaceri, la care a participat și consilierul anticorupție al Primului Ministru, domnul Tom McGoona (Marea Britanie). În urma întâlnirii din data de 06.07.2005 a fost încheiat un protocol de colaborare între ANV și Comisariatul pentru o Societate Civilă;

-A fost încheiat un nou protocol de colaborare cu Ministerul Administrației și Internelor, fiind în curs de elaborare un protocol de colaborare cu DNA;

-A fost semnat un Plan comun de acțiune între Serviciul Verificări Interne din cadrul Autorității Naționale a Vămirilor și Serviciul Control și Investigații din cadrul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, înregistrat la IGPF sub nr.203271/26.09.2005 și la ANV sub nr.55697/26.09.2005, având ca scop schimbul de informații între cele două structuri, privitor la eventuale fapte de corupție săvârșite de personalul celor două instituții, precum și efectuarea de verificări în comun prin constituirea unor echipe mixte de control, cu respectarea atribuțiilor fiecărei structuri de control. Astfel, în urma unor acțiuni desfășurate în baza planului comun de acțiune, împotriva personalului celor două instituții au fost luate măsuri severe pentru nerespectarea îndatoririlor de serviciu specifice.

În cazul a 11 lucrători vamali din cadrul biroului vamal Vama Veche și a 8 lucrători vamali din cadrul biroului vamal Bechet care nu au efectuat controlul vamal și nu au asigurat în mod corespunzător supravegherea vamală, a fost sesizată Comisia de Disciplină a Autorității Naționale a Vămirilor și Parchetul

General de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - DNA, fiind dispusă și măsura mutării temporare la alte birouri vamale.

În cursul anului 2006, în baza planului comun de acțiune, au fost derulate trei acțiuni de control inopinat, care au vizat activitatea birourilor vamale Nădlac, Cenad și Borș, aflate pe frontiera de vest a României.

Prin Ordinul Vicepreședintelui ANAF nr.8190/30.12.2005 a fost aprobat Planul de acțiune împotriva corupției al Autorității Naționale a Vămilelor pe anul 2006, prin care se continuă măsurile și obiectivele prevăzute în Strategia anticorupție a ANV pe perioada 2005-2007.

Până la această dată, obiectivele și măsurile prevăzute în documentele anticorupție adoptate de Autoritatea Națională a Vămilelor au fost îndeplinite la termenele asumate.

În anul 2005 Serviciul Verificări Interne (singura structură cu atribuții în lupta împotriva corupției din cadrul ANV) a efectuat un număr total de 90 controale privind activitatea personalului autorității vamale, din care 42 controale tematice și 48 controale inopinate. Au fost aplicate sancțiuni disciplinare în cazul a 54 lucrători vamali, a fost sesizată Comisia de Disciplină a autorității vamale în cazul a 144 lucrători vamali și DNA în cazul a 30 lucrători vamali. În 2 cazuri au fost sesizate organele de poliție, iar în cazul a 69 lucrători vamali lucrători vamali s-a dispus măsura mutării temporare în interesul autorității vamale. Totodată un număr de 75 de lucrători vamali au fost înlocuiți din funcțiile de conducere deținute.

Față de anul 2004, măsurile de natură disciplinară și administrativă luate la nivelul Autorității Naționale a Vămilelor, în cursul anului 2005 se prezintă astfel:

Măsuri	2004	2005
Sancțiuni disciplinare cu muștrare scrisă	29	54
Sesizarea Comisiei de Disciplină	48	144
Sesizarea parchetului (DNA, parchete locale)	0	30
Mutarea temporară	10	69
Înlocuiri din funcții de conducere	0	75
Sesizarea organelor de poliție	0	2

În perioada 1 ianuarie-30 aprilie 2006, Serviciul Verificări Interne a efectuat 32 controale inopinate, 7 controale tematice și 10 investigații, în urma cărora au fost aplicate sancțiuni disciplinare în cazul a 10 lucrători vamali, a fost sesizată Comisia de Disciplină a autorității vamale în cazul a 38 lucrători vamali și DNA în cazul a 7 lucrători vamali.

În cazul a 33 lucrători vamali a fost dispusă măsura mutării temporare în interesul autorității vamale.

În final putem afirma că, dacă în decembrie 2004 corupția în cadrul sistemului vamal era percepută ca o corupție instituționalizată, atât pe plan național, cât și pe plan internațional, în prezent această percepție nu mai există. Din păcate, au fost încă semnalate cazuri izolate, în care funcționari publici din cadrul autorității vamale sunt acuzați de un comportament inadecvat, de acte de corupție sau asociate corupției.

Împotriva acestor funcționari Autoritatea Națională a Vămilelor a întreprins măsuri severe ce au condus la destituirea acestora din funcția publică, iar atunci când au existat indicii de săvârșire a unor acte de corupție au fost sesizate instituțiile abilitate ale statului.

Cu deosebită stimă,

MINISTRUL FINANTELOR PUBLICE
SEBASTIAN TEODOR GEORGHE VIĂDESCU

